

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NÔNG THỊ BĂNG

**TỔ CHỨC GIÁO DỤC KỸ NĂNG SỐNG
CHO HỌC SINH TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG
HUYỆN HÀ QUẢNG, TỈNH CAO BẰNG**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2014

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NÔNG THỊ BĂNG

**TỔ CHỨC GIÁO DỤC KỸ NĂNG SỐNG
CHO HỌC SINH TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG
HUYỆN HÀ QUẢNG, TỈNH CAO BẰNG**

**Chuyên ngành: QUẢN LÝ GIÁO DỤC
Mã số: 60.14.01.14**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. NGUYỄN THỊ THANH BÌNH

THÁI NGUYÊN - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi, các số liệu, kết quả nêu trong luận văn này là trung thực và chưa từng được ai công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2014

Tác giả luận văn

Nông Thị Băng

LỜI CẢM ƠN

Luận văn "*Tổ chức giáo dục kỹ năng sống cho học sinh trường trung học phổ thông huyện Hà Quảng, tỉnh Cao Bằng*" được hoàn thành với sự giúp đỡ và chỉ bảo tận tình của các thầy giáo, cô giáo cùng với sự học hỏi, nghiên cứu của bản thân trong thời gian học tập tại trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên.

Trước hết, tác giả xin gửi lời cảm ơn trân trọng tới các Thầy giáo, Cô giáo giảng viên trường trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện giúp đỡ tác giả hoàn thành chương trình học tập và có những kiến thức, kỹ năng cần thiết để nghiên cứu, hoàn thành luận văn.

Đặc biệt, tác giả xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành và sâu sắc tới PGS.TS Nguyễn Thị Thanh Bình, người đã tận tâm, nhiệt tình hướng dẫn khoa học và giúp đỡ tác giả trong suốt thời gian thực hiện các nhiệm vụ của đề tài.

Tác giả xin cảm ơn Ban giám hiệu, cán bộ quản lý, giáo viên, học sinh và phụ huynh học sinh các trường THPT Hà Quảng, Nà Giàng, Lục Khu - Cao Bằng đã tích cực ủng hộ, cộng tác nhiệt tình giúp đỡ tác giả trong quá trình điều tra, khảo sát, thu thập các dữ liệu liên quan đến đề tài.

Mặt dù đã có nhiều cố gắng, song luận văn không thể tránh khỏi những thiếu sót. Tác giả kính mong nhận được những ý kiến góp ý, chỉ bảo của các Thầy, cô giáo, các nhà khoa học, bạn bè đồng nghiệp và những người quan tâm để luận văn được hoàn thiện hơn.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2014

Tác giả luận văn

Nông Thị Băng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG	v
MỞ ĐẦU.....	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	2
3. Đối tượng và khách thể nghiên cứu.....	3
4. Giả thuyết khoa học	3
5. Nhiệm vụ nghiên cứu	3
6. Phạm vi nghiên cứu	3
7. Phương pháp nghiên cứu	3
8. Cấu trúc luận văn	4
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ TỔ CHỨC GIÁO DỤC KỸ NĂNG SỐNG CHO HỌC SINH Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG	5
1.1. Tổng quan về lịch sử nghiên cứu vấn đề	5
1.1.1. Ở nước ngoài	5
1.1.2. Ở Việt Nam.....	9
1.2. Các khái niệm cơ bản.	12
1.2.1. Khái niệm quản lý.....	12
1.2.2. Khái niệm kỹ năng, kỹ năng sống	19
1.2.3. Giáo dục kỹ năng sống	25
1.3. Nội dung giáo dục kỹ năng sống	29
1.3.1. Kỹ năng giao tiếp.....	29
1.3.2. Kỹ năng tự nhận thức	29
1.3.3. Kỹ năng đặt mục tiêu.....	30
1.3.4. Kỹ năng kiên định và từ chối.....	30
1.3.5. Kỹ năng xác định giá trị	30

1.3.6. Kỹ năng ra quyết định	30
1.4. Tổ chức giáo dục kỹ năng sống	31
1.4.1. Lập kế hoạch giáo dục kỹ năng sống cho học sinh THPT	31
1.4.2. Chỉ đạo thực hiện mục tiêu giáo dục kỹ năng sống cho học sinh	31
1.4.3. Tổ chức bộ máy nhân sự để thực hiện kế hoạch giáo dục kỹ năng sống cho học sinh trung học phổ thông	32
1.4.4. Chỉ đạo hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh THPT	33
1.4.5. Kiểm tra, đánh giá kết quả hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh trung học phổ thông	34
1.5. Các yếu tố ảnh hưởng đến tổ chức giáo dục kỹ năng sống	35
Tiểu kết chương 1	40
Chương 2: THỰC TRẠNG TỔ CHỨC GIÁO DỤC KỸ NĂNG SỐNG CHO HỌC SINH CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG HUYỆN HÀ QUẢNG, TỈNH CAO BẰNG	41
2.1. Vài nét khái quát về địa bàn và khách thể nghiên cứu	41
2.1.1. Vị trí địa lý	41
2.1.2. Tình hình giáo dục chung của huyện	41
2.1.3. Giáo dục trung học phổ thông	42
2.2. Thực trạng công tác giáo dục kỹ năng sống cho học sinh các trường trung học phổ thông huyện Hà Quảng, tỉnh Cao Bằng	46
2.2.1. Những việc đã làm được	46
2.2.2. Những hạn chế	46
2.3. Thực trạng tổ chức giáo dục kỹ năng sống cho học sinh các trường trung học phổ thông huyện Hà Quảng, tỉnh Cao Bằng	47
2.3.1. Nhận thức về tầm quan trọng của giáo dục kỹ năng sống	47
2.3.2. Công tác xây dựng kế hoạch giáo dục kỹ năng sống	50
2.3.3. Công tác tổ chức và chỉ đạo thực hiện hoạt động GD KNS	55
2.3.4. Công tác kiểm tra đánh giá hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh trung học phổ thông	58
2.4. Đánh giá chung kết quả thực trạng tổ chức GD KNS cho học sinh	60

2.5. Các yếu tố ảnh hưởng đến thực trạng tổ chức giáo dục kỹ năng sống.....	61
Tiểu kết chương 2	63
Chương 3: BIỆN PHÁP TỔ CHỨC GIÁO DỤC KỸ NĂNG SỐNG CHO HỌC SINH CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG Ở HUYỆN HÀ QUẢNG, TỈNH CAO BẰNG TRONG BỐI CẢNH HIỆN NAY	64
3.1. Các nguyên tắc lựa chọn biện pháp	64
3.1.1. Nguyên tắc đảm bảo tính kế thừa	64
3.1.2. Nguyên tắc đảm bảo tính thực tiễn	64
3.1.3. Nguyên tắc đảm bảo tính hệ thống	65
3.1.4. Nguyên tắc đảm bảo tính khả thi	65
3.2. Đề xuất một số biện pháp	66
3.2.1. Nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của giáo dục kỹ năng sống cho cán bộ, giáo viên	66
3.2.2. Tăng cường công tác bồi dưỡng về kỹ năng tổ chức các hoạt động giáo dục kỹ năng sống	68
3.2.3. Cải tiến công tác kiểm tra đánh giá chất lượng GD KNS	69
3.2.4. Tăng cường phối hợp lực lượng Gia đình - Nhà trường - Xã hội	71
3.2.5. Tổ chức các hoạt động ngoại khóa, văn nghệ, TDTT, các cuộc thi	73
3.3. Khảo nghiệm tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp đề xuất	74
Tiểu kết chương 3	77
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	78
1. Kết luận.....	78
2. Khuyến nghị.....	79
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	81
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

TT	Chữ viết tắt	Chữ đầy đủ
1	GD&ĐT	Giáo dục và Đào tạo
2	GD KNS	Giáo dục kỹ năng sống
3	GDCD	Giáo dục công dân
4	GVCN	Giáo viên chủ nhiệm
5	GVBM	Giáo viên bộ môn
6	GV	Giáo viên
7	HS	Học sinh
8	KNS	Kỹ năng sống
9	KN	Kỹ năng
10	NGLL	Ngoài giờ lên lớp
11	THPT	Trung học phổ thông
12	WHO	Tổ chức Y tế thế giới

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1. Nhận thức của học sinh về sự cần thiết của giáo dục kỹ năng sống.....	48
Bảng 2.2. Mức độ rất cần thiết của những kỹ năng sống đối với học sinh.....	48
Bảng 2.3. Đánh giá mức độ tự tin của giáo viên về kỹ năng của chính họ.....	49
Bảng 2.4a: Tự đánh giá của hiệu trưởng về việc xây dựng kế hoạch giáo dục kỹ năng sống	50
Bảng 2.4b: Đánh giá của cán bộ, giáo viên về việc xây dựng kế hoạch giáo dục kỹ năng sống của hiệu trưởng	51
Bảng 2.5a. Tự đánh giá của hiệu trưởng về công tác tổ chức và chỉ đạo thực hiện giáo dục kỹ năng sống	55
Bảng 2.5b. Đánh giá của cán bộ, giáo viên về công tác tổ chức và chỉ đạo thực hiện giáo dục kỹ năng sống của hiệu trưởng	56
Bảng 2.6a. Tự đánh giá của hiệu trưởng về công tác kiểm tra, đánh giá hoạt động giáo dục kỹ năng sống.....	58
Bảng 2.6b. Công tác kiểm tra, đánh giá hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh	59
Bảng 2.7. Các yếu tố ảnh hưởng đến tổ chức giáo dục kỹ năng sống	62
Bảng 3.1. Tổng hợp khảo sát về mức độ cần thiết.....	75
Bảng 3.2. Tổng hợp khảo sát về mức độ khả thi.....	75

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Xã hội hiện đại có những thay đổi toàn diện về kinh tế, văn hoá, xã hội và lối sống với tốc độ nhanh đã làm nảy sinh những vấn đề mà trước đây con người chưa gặp phải, chưa ứng phó, đương đầu hoặc có những vấn đề đã xuất hiện trước đây nhưng nó chưa phức tạp, khó khăn và đầy thách thức như trong xã hội hiện đại nên con người dễ hành động theo cảm tính và không tránh khỏi rủi ro. Con người muốn tồn tại được, sống được phải trang bị KNS để giúp con người có thể giải quyết được những khó khăn thách thức của cuộc sống. Nói cách khác, mỗi con người ngày nay muốn đến được bến bờ thành công và hạnh phúc trong cuộc đời cần phải có một cách sống hay nói một cách khác là có một số kiến thức nhất định về các vấn đề của cuộc sống mà người ta thường gọi là KNS để đáp ứng những thách thức và thời cơ trong quá trình toàn cầu hoá mà mục đích chính là nâng cao chất lượng cuộc sống.

GD KNS cho HS THPT là một trong những nhiệm vụ quan trọng để giáo dục toàn diện trong nhà trường nhằm giúp HS có khả năng thích ứng với yêu cầu luôn thay đổi của nhà trường và của xã hội cũng như môi trường xung quanh. GD KNS cho HS THPT có thể tiến hành theo con đường dạy học và các con đường tổ chức hoạt động giáo dục, hoạt động xã hội. GD KNS cho HS phụ thuộc vào nhiều yếu tố: Năng lực giáo dục của GV, nội dung chương trình dạy học, giáo dục của nhà trường, tính tích cực chủ động của HS khi tham gia các hoạt động giáo dục và tham gia vào cuộc sống trải nghiệm, môi trường giáo dục trong và ngoài nhà trường, các yếu tố quản lý của nhà trường và của người hiệu trưởng.

Thông qua các yếu tố quản lý giáo dục giúp cho mục tiêu, nội dung, chương trình GD KNS cho HS trong nhà trường phổ thông được tiến hành một cách có kế hoạch, có tính tổ chức và được kiểm soát một cách hệ thống.